

Ntsheketo wo hlamarisa wo phaphamala ka Zimkhitha

Ntsheketo hi Helen Brain

Mikombiso hi Magriet Brink

A ku ri ni wa nhwana loyi vito ra yena a ku ri Zimkhitha loyi a nga yimi ku hleka. U hlundzukise tatana wa yena. Siku rin'wana a chayela a ya ekaya ku suka exikolweni. Loko a sungula ku fika emasungulweni ya patu, se a karhele! A yimisa movha.

“U ta miyela ku hleka kumbe u ta famba hi milenge ku ya kaya?” a vutisa. Kambe Zimkhitha a nyanya ku hlekela ehenhla.

“Hi swona,” a vula, “u nga famba hi milenge.” U n’wi tshike a huma emovheni kutani a chayela a ya ekaya.

Xana u kwihi Zimkhitha? Ku vutisa mana wa yena loko tata wa yena a nghena hi nyangwa. “Ndzi le ku swekeni ka swakudya swo lalela leswi a swi rhandzaka.”

“Oh murhandziwa,” ku vula tata wa yena. “Ndzi n’wi byele leswaku a famba hi milenge ku suka ekhonweni hikuva a nga yimi ku hleka.”

“N’wana wa mina lowo saseka?” ku rila mana wa Zimkhitha, “U byele n’wana wa mina lowo saseka a famba hi milenge ku vuya ekaya? A ri yexe? A hi fambi hi ya n’wi lava.” Va lave lero no lava, kambe na xitshwati xa Zimkhitha a va xi vonangi.

“U n’wi siye kwihi?”
ku vutisa mana yena.
“U kwihi, Ron?”

“Oho murhandziwa,” ku nghanghamela tata wa Zimkhitha, va languta eka xikhwati xin’wana ni xin’wana na le henhla ka nsinya wun’wana ni wun’wana.

“Zimkhitha!” ku huwelela mana yena. “U le kwihhi?”

Wansati a yimisa movha. “Xana ndzi nga mi pfuna?” a vutisa.

“Hi lahlekeriwe hi n’wana wa hina lontsongo wa nhwanyana,” ku vula mana wa Zimkhitha. “A wu n’wi vonanga xana?”

Wansati u chayele a rhendzeleka ni miako a ta vika a ku, “Ndzi vone ximanga xa ntima, na mbyana ya xitshopani, na wanuna loyi a xavisa tibanana. Kambe a ndzi vonanga nhwana lontsongo.”

Tatana wa Zimkhitha a languta ehenhla, hi laha Zimkhitha a ri kona, a phaphamala ehenhla ku fana ni baluni ya muhlovo wa pinki.

“Yo manano!” ku hlamala mana wa yena. “Xana u fikise ku yini kwala henhla?”

Wansati lowa mbilu yo basa a langute ehenhla, a vona Zimkhitha a haha hi ku nonoka ehenhla emapapeni. “U le ku ... ku hlekeni?” a vutisa.

“Zimkhitha a tshamela ro hleka,” ku vula manana na tatana wa yena hi nkarhi wun’we. “Hi nge n’wi yimisi. Yingisela.” Ku suka ehenhla, eehla emapapeni ku hleka ka yena ku twala ku fana ni nsimbi leyitsongo leyi nga eku beni.

“Oho!” ku rila mana wa yena, a ri karhi a swoswa swandla. “A nga wela elwandle.”

“Kumbe, kumbe eka xihlahla xa xiluva,” ku cema tata wa yena.

“Kambe ndzi mutivi wa sayense,” ku vula wansati, “xin’wana lexi ndzi xi dyondzeke i ku moya wa phaphamala. U fanele a mitile moya wo tala hi ku hleka ka yena ku fika laha a nga phaphamala ku fana ni baluni.”

“Hoo, hoo, hoo,” ku rila vatswari va Zimkhitha.

“Ku na ndlela yin’we ya ku a nga vuya laha hansi,” ku vula wansati. “Hi fanele hi endla a rila.”

“Oho murhandziwa,” ku vula mana wa yena. “Sweswo a swi olovi, i n’wana wo tshamela ro hleka.”

“Hi fanele hi endla nchumu wo chavisa eka yena,” ku vula tatana wa Zimkhitha, a ri karhi a rilela exidukwanini.

“Hi lava vanhu votala leswaku va huwelela hi nkarhi wun’we,” ku vula wansati. “A nge swi koti ku hi twa hi ri vanharhu.” Va ririse tinsimbhi ta le mavatini, va kombela vanhu va huma. Tatana wa Zimkhitha a yimisa timovha na ku kombela vanhu ku ri va ta va ta pfuna. Hi ku hatlisa a ku ri ni ntshungu, a va ri karhi va kombetela na ku teka swifaniso hi tiqingho ta vona.

Zimkhitha a hleka lero na hleka. A ku ri nchumu wo hlekisa lowu a nga tshamangiki a wu vona.

“Xana hi ta endla yini ku ri a rila?” ku vutisa wansati wa tintswalo.

“Ndza swi tiva!” ku vula tata wa Zimkhitha, a va byela leswi va faneleke ku swi vula.

“N’we, mbirhi, nharhu, hinkwerhu sweswi ...” ku lerisa wansati wa tintswalo.

Hi ku endla sweswo, ntshungu wu kombetele ehenhla wu huwelela, “Hey, Zimkhitha! Hi vona endzeni ka rhoko ya wena!” Kwale henhla emapapeni Zimkhitha u va twile. U langutile ehansi a vona vanhu va ntlhanu wa madzana va kombetele rhoko ya yena, kutani a yima ku hleka.

A phaphamala a ri karhi a chika. Loko a ri karhi a chika, mapapa ya n’wi dikida, a ehleketa hi ku hlekisa ka swona ku va ehenhla loko un’wana ni un’wana a ri ehansi. A sungula ku hleka nakambe.

“Oho murhandziwa,” ku vula tatana wa yena. “Leswi a swi tirhangi.”

“Ndza switiva!” ku vula mana wa yena. “N’wi byeleni leswaku hi vona xirhangisi xa yena xa mavalavala.”

Ntshungu wu koke moya kutani wu huwelela hi marito ya vona hinkwawo, “Hey, Zimkhitha! Hi vona xirhangisi xa wena xa mavalavala!”

Zimkhitha a tshika ku hleka a vuya ehansi hi timitara ta makumentlhanu. Kambe loko a languta nkwetlembetano wa timovha na vanhu va TV na magidigidi ya vahlaleri, u sungule ku hleka kambe. A ya ehenhla nakambe.

Wansati loyi wa tintswalo a hlakahla nhloko. “Hi fanele hi va ni timbilu ta lunya,” A vula a tiyisile. “Nkarhi wun’wana ni wun’wana ku suka sweswi moya wu ta n’wi khukhula a phaphamala hi laha ku nga heriki. Hi wihi nchumu wo biha lowu mi wu ehleketaka ku wu vula eka yena?”

Hinkwavo va sungula ku dya marhambu ya nhloko va ehleketa lero na ehleketa. Emaheteleleni va xi kumile.

“Sweswi hinkwerhu,” ku vitana tatana wa Zimkhitha, va yimile ehenhla ka lwangu ra Mercedes Benz. “Hinkwerhu a hi huweleleni swinene hi laha hi kotaka hakona, hinkwerhu sweswi.”

Ntshungu wa kwalomu ka magidi ya mune ya vanhu, mbyana ya xitshopani, ximanga xa ntima na wanuna loyi a xavisaka tibanana va huwelela hi rito rin’we va ku, “HEY ZIMKHITHA! HI VONA XIRHANGISI XA WENA, NASWONA XI NA MBHOVO!”

Zimkhitha u tshikile ku hleka.

U vuyele ehansi, a fika ehansi, hansi, hansi. U fike ehansi swinene, ehansi, hansi, hansi ku fikela ehansi, ku fikela loko a fika ekusuhi ni misava.

“N’wana wa mina wo saseka!” ku rila mana wa yena, a n’wi khoma hi milenge a n’wi vuyisela emisaveni. “Hi khensa loko u hlayisekile!”

Zimkhitha u langutile ntshungu lowu a wu ri karhi wu ba mandla na ku hleka va ba ni mavoko. U khomiwe hi tingana ku fikela laha a nga tipfala xikandza a tsutsumela ekaya.

“Oho murhandziwa,” ku vula tatana wa yena. “Hi vavise ku titwa ka wena. U hlundzukile swinene.”

Vanhu va sungula ku ba mavoko na ku hleketa hi laha va nga n’wi tsakisaka ha kona.

“Hi hinkwerhu sweswi,” ku vula mana wa yena.

Va huwelela va ku, “HEY, ZIMKHITHA! A HO BULA NA WENA!”

Zimkhitha a tshika ku tsutsuma.

“HA KU TSHEMBHISA!” Va huwelerile hinkwavo. “A HI NGA VONI NA XIRHANGISI XA WENA, HIKUVA U AMBALE BURUKU RO TSHWUKELA!”

Nakambe Zimkhitha a sungula ku hleka.

“Hey, hatlisani mi n’wi khoma,” ku huwelela mana wa yena.

Va endle tano. Hi ku hatlisa.

ENDLA VUTUMBULUXI!

- Dirowa xifaniso xa wena u ri karhi u phaphamala na ku hleka. Kutani u
- engetela hi ku hoxa babulu ya mbulavulo eka xifaniso xa wena naswona u
- tsala marito yo hlekelela eka yona. Ringeta ku tirhisa marito yo hambana hi
- vukulu ku katsa na maletere lamakulu na lamatsongo ku kombisa ku hlekela
- ehenhla na le hansi ka wena. Komba munhu un’wana xifaniso naswona a
- ringeta ku hlaya babulu ya mbulavulo.

Ntsheketo wo hlamarisa wo phaphamala ka Zimkhitha

Ntsheketo hi Helen Brain • Mikombiso hi Magriet Brink

Xifaniso

Dirowa xifaniso xa wena u ri emoyeni naswona u ri karhi u hleka. Kutani tsala bolo ya marito etlhelo ka xifaniso xa wena ivi u tsala marito ya mpfumawulo wa xihleko xa wena eka yona. Ringeta ku tirhisa maletere yo hambanahambana lama nga ringaniki swin'we ni maletere lamakulu kumbe maletere lamatsongo ku kombisa ndlela leyi xihleko xa wena a xi twakalela ehenhla kumbe ehansi ha yona. Komba un'wana xifaniso xa wena naswona u kombela a ringeta ku hlaya marito lama nga endzeni ka bolo.

Ku Hlaya

Hlaya ntsheketo hi rito ra le henhla u tirhisa mimpfumawulo yo hambanahambana eka marito lama vuriwaka hi manana na tatana wa Zimkhitha naswona u tlakusa rito ra wena swinene loko ntshungu wu ya wu kula.

Ku Tsala

Ehleketi vatswari va Zimkhitha va ri karhi va namarheta phepha leri nga ni xitiviso lexi nge "la lahlekeke" leswaku xi va pfuna ku kuma Zimkhitha. Tsala rito leri nge "MULAHLEKI" ehenhla ka tluka ra phepha, ivi u tsala xifaniso xa Zimkhitha. Ehansi ka xona, n'wi hlamausele leswaku u njhani leswaku munhu loyi a hlayaka xitiviso xexo a ta swi tiva loko a n'wi vonile.

Ntirho wa vutshila

Tirhisa phepha, tikrayoni/pende ni xilo xo namarheta/switepulara leswaku u endla xirhangisi xa swicoticoti lexi vanhu lava nga eka ntsheketo va tibyelaka leswaku va vone Zimkhitha a xi ambarile.

Encenyeta

Fambafamba onge hiloko u ri Zimkhitha a ri exibakabakeni. Sweswi ringeta ku famba ku fana ni baluni leyikulu ya pinki, mapapa ma ri karhi ma famba emoyeni, Zimkhitha a ri karhi a chikela emisaveni kutani manana wa Zimkhitha a n'wi kokela eMisaveni.

